četrtek, 24. oktober 2019

P9_TA(2019)0042

Položaj oseb LGBTI v Ugandi

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 24. oktobra 2019 o položaju oseb LGBTI v Ugandi (2019/2879(RSP))

(2021/C 202/10)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Ugandi,

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o diskriminaciji na podlagi spolne usmerjenosti, zlasti tiste z dne 4. februarja 2014 o časovnem načrtu EU za boj proti homofobiji in diskriminaciji na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete ([1]) in tiste z dne 14. februarja 2019 o prihodnosti seznama ukrepov za osebe LGBTI (2019–2024) ([2]),

— ob upoštevanju skupne izjave visoke predstavnice EU za zunanje zadeve in varnostno politiko Federice Mogherini ter generalnega sekretarja Sveta Evrope z dne 9. oktobra 2019 ob evropskem in svetovnem dnevu proti smrtni kazni;

— ob upoštevanju izjave, ki jo je visoka predstavnica Federica Mogherini v imenu EU podala 17. maja 2019, ob mednarodnem dnevu boja proti homofobiji, transfobiji in bifobiji;

— ob upoštevanju letnega poročila EU o človekovih pravicah in demokraciji v svetu za leto 2018 (razdelek o Ugandi), ki ga je Evropski svet sprejel 13. maja 2019,

— ob upoštevanju členov 2, 3(5), 21, 24, 29 in 31 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) ter členov 10 in 215 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), ki Evropsko unijo in njene države članice v njihovih odnosih s preostalim svetom zavezujejo k spoštovanju in spodbujanju splošnih človekovih pravic ter varovanju posameznikov, pa tudi sprejetju omejevalnih ukrepov v primeru hudih kršitev človekovih pravic;

— ob upoštevanju mednarodnih obveznosti na področju človekovih pravic, med drugim tistih, ki so zapisane v splošni deklaraciji o človekovih pravicah ter v evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin,

— ob upoštevanju priročnika Sveta EU za spodbujanje in varstvo vseh človekovih pravic lezbijk, gejev, biseksualcev in transseksualcev (priročnik za osebe LGBTI),

— ob upoštevanju smernic EU za spodbujanje in varstvo vseh človekovih pravic oseb LGBTI,

— ob upoštevanju smernic EU o smrtni kazni, mučenju in drugem krutem, nečloveškem in ponižujočem ravnanju in kaznovanju ter o zagovornikih človekovih pravic,

— ob upoštevanju najnovejšega splošnega rednega pregleda Sveta OZN za človekove pravice o Ugandi,

— ob upoštevanju Listine o temeljnih pravicah Evropske unije, še posebej njenega člena 21, ki prepoveduje diskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti,

— ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah iz leta 1966, katerega pogodbenica je tudi Uganda, in sicer od leta 1995,

([1]) UL C 93, 24.3.2017, str. 21.
([2]) Sprejeta besedila, P8_TA(2019)0129.

— ob upoštevanju večstrankarskega pisma o preganjanju skupnosti LGBTI v Ugandi, ki ga je 15. oktobra 2019 podpisalo 70 poslancev Evropskega parlamenta,

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. marca 2014 o začetku posvetovanja za začasno izključitev Ugande in Nigerije iz sporazuma iz Cotonouja zaradi nedavne zakonodaje, ki kriminalizira homoseksualnost ([3]),

— ob upoštevanju sporazuma o partnerstvu AKP-EU (sporazum iz Cotonouja) in zlasti njegovega člena 8(4) o prepovedi diskriminacije,

— ob upoštevanju načel iz Džogdžakarte (načela in obveznosti držav glede uporabe mednarodnega prava s področja človekovih pravic v zvezi s spolno usmerjenostjo, spolno identiteto, spolnim izrazom in spolnimi značilnostmi), sprejetih novembra 2006, in 10 dopolnilnih načel (plus 10), sprejetih 10. novembra 2017,

— ob upoštevanju ustave Republike Ugande,

— ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,

A. ker je bila Uganda v zadnjih tednih priča porastu izjemno homofobne retorike s strani oblasti, zlasti Simona Lokode, ugandskega ministra za etiko in integriteto, ki je 10. oktobra 2019 napovedal, da namerava znova uvesti zakon proti homoseksualnosti, ki bo predvideval smrtno kazen za tiste, ki izkazujejo „hude oblike homoseksualnosti“; ker predlagani novi zakon podpirajo tudi nekateri ugandski poslanci;

B. ker je vladni uradni govorec Ofwono Opondo 12. oktobra zatrdil, da vlada ne namerava sprejeti novega zakona o dejavnostih oseb LGBTI, saj obstoječe določbe v kazenskem zakoniku povsem zadostujejo; ker je to potrdil tudi višji tiskovni predstavnik predsednika Musevenija;

C. ker obstoječe določbe kazenskega zakonika kršijo človekove pravice in inkriminirajo homoseksualnost; ker so spolni odnosi med istospolnimi partnerji v skladu s 145. in 146. členom kazenskega zakonika še vedno nezakoniti in je zanje predvidena zaporna kazen, ki je lahko celo dosmrtna; ker ta zakonik med drugim inkriminira „spolno občevanje v nasprotju z naravnim redom“, diskriminacijo oseb LGBTI pa omogočajo tudi številni drugi zakoni, ki jim postavljajo ovire pri zaposlovanju, iskanju stanovanja, socialni varnosti, izobraževanju in zdravstvenem varstvu;

D. ker je bil na pobudo predsednika Musevenija zakon proti homoseksualnosti, ki je prepovedoval promocijo homoseksualnosti in predpisoval smrtno kazen za homoseksualne odnose, uveden že leta 2014, vendar ga je nato razveljavilo ugandsko ustavno sodišče; ker je širša mednarodna skupnost predlagani zakon ostro obsodila, številni donatorji, med drugim države članice EU, Združene države in Svetovna banka, pa so ustavili razvojno pomoč Ugandi;

E. ker ta dogodek žal opozarja na nevzdržne razmere za osebe LGBTI v Ugandi, kjer je homofobija močno razširjena; ker organizacije za človekove pravice redno poročajo o družbeni diskriminaciji, kaznivih dejanjih iz sovraštva in kampanjah proti homoseksualnosti, vključno z nadlegovanjem, pretepanjem, izsiljevanjem, deložacijami, samovoljnimi aretacijami in pridržanjem ter uboji;

F. ker se je po podatkih organizacij za človekove pravice število napadov na osebe LGBTI v Ugandi skokovito povečalo; ker je Sexual Minorities Uganda, združenje organizacij LGBTI, poročalo, da so bili letos ubiti trije geji in Brian Wasswa, transspolni aktivist LGBTI, ki je bil 4. oktobra 2019 napaden na svojem domu;

G. ker ugandska ustava prepoveduje diskriminacijo iz najrazličnejših razlogov, med katerimi pa ni spolne usmerjenosti;

([3]) UL C 378, 9.11.2017, str. 253.

četrtek, 24. oktober 2019

H. ker je cilj skupne zunanje in varnostne politike Evropske unije razvijati in utrjevati demokracijo, načela pravne države ter spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin; ker razvojna pomoč EU za Ugando v nacionalnem okvirnem programu za obdobje 2014–2020 znaša 578 milijonov EUR; ker je eden njenih ključnih ciljev spodbujanje in ohranjanje dobrega upravljanja ter spoštovanje človekovih pravic;

I. ker morajo upravičenci Evropskega razvojnega sklada izpolnjevati stroge pogoje v zvezi s spoštovanjem človekovih pravic, pravno državo, svobodo veroizpovedi in varstvom manjšin;

J. ker sta Uganda in Evropska unija maja 2019 v skladu s členom 8 sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja v političnem dialogu znova potrdili tesno medsebojno partnerstvo;

K. ker bi morala EU v okviru mednarodnega sodelovanja podpirati prizadevanja držav AKP, da bi razvile bolj naklonjen pravni in politični okvir ter opustile kaznovalne zakone, politike, prakso, stigmatiziranje in diskriminacijo, ki spodkopavajo človekove pravice;

L. ker so spolni odnosi med istospolnimi partnerji kaznivi v 32 od skupaj 54 afriških držav in ker je za homoseksualnost v Mavretaniji, Sudanu, severni Nigeriji in Somaliji zagrožena smrtna kazen;

1. je globoko zaskrbljen, ker se je zakon proti homoseksualnosti znova pojavil v ugandski politični razpravi; močno obsoja retoriko Simona Lokode, ki podžiga homofobijo in sovraštvo, in znova izraža odločno nasprotovanje vsem oblikam diskriminacije na podlagi spolne usmerjenosti, pa tudi netenju sovraštva in nasilja zoper osebe LGBTI;

2. je seznanjen z izjavo uradnega govorca predsednika Musevenija, ki je povsem zanikal, da namerava vlada predlagati nov zakon, in poziva ugandsko vlado, naj to izjavo upošteva;

3. poudarja, da diskriminacija oseb LGBTI spodkopava najosnovnejša načela človekovih pravic, zapisana v splošni deklaraciji o človekovih pravicah; znova poudarja, da spolna usmerjenost in spolna identiteta sodita v okvir posameznikove pravice do zasebnosti, ki jo zagotavljajo mednarodno pravo in državne ustave;

4. odločno zavrača uporabo smrtne kazni, ne glede na okoliščine, in s tem tudi zakonodajo, ki bi predpisovala smrtno kazen za homoseksualnost; poziva EU in njene države članice, naj skušajo ugandsko vlado pripraviti k odločnejši zavezi, da bo znova preučila svoje stališče do smrtne kazni;

5. obžaluje, da ugandska zakonodaja še vedno zelo diskriminira osebe LGBTI, in poziva ugandske oblasti, naj revidirajo vse zakone, ki inkriminirajo homoseksualnost in aktiviste LGBTI, zlasti 145. in 146. člen kazenskega zakonika;

6. ugandsko vlado opominja na njene obveznosti iz mednarodnega prava in sporazuma iz Cotonouja, ki zahteva spoštovanje univerzalnih človekovih pravic;

7. je zelo zaskrbljen zaradi splošnega poslabšanja človekovih pravic oseb LGBTI v Ugandi, med drugim vse pogostejših kršitev socialnih pravic, svobode izražanja, enakosti spolov in pravice do stanovanja; obsoja nedavni uboj Briana Wasswe in obžaluje skrb zbujajoče število žrtev, ki so bile tarča napadov zaradi spolne usmerjenosti, tudi s strani državnih varnostnih sil; poziva ugandske oblasti, naj temeljito in nepristransko raziščejo vse primere nasilja in napade zoper osebe LGBTI ter storilce sodno preganjajo;

8. poziva ugandsko vlado, naj izboljša pravno varstvo za žrtve kršitev človekovih pravic v policiji, poskrbi, da bodo policisti izpolnili svojo dolžnost in varovali pravice vseh ljudi, tudi članov skupnosti LGBTI, ter zagotovi, da bodo lahko vsi zagovorniki človekovih pravic in nevladne organizacije, ki zastopajo skupnost LGBTI v Ugandi, v vseh okoliščinah izvajali svoje zakonite dejavnosti, vključno s pravico do združevanja, brez strahu pred maščevanjem in brez omejitev;

9. znova opozarja na obveznost spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki jo ima Uganda na podlagi sporazuma iz Cotonouja in mednarodnega prava;

10. poziva delegacijo EU v Ugandi, naj še naprej tesno spremlja položaj oseb LGBTI ter dejavno podpira organizacije civilne družbe, zagovornike človekovih pravic in osebe LGBTI na terenu; poudarja, kako pomembno je ozaveščanje in razumevanje položaja oseb LGBTI in njihovih družin;

11. poziva EU, naj v odnosih z ugandskimi oblastmi učinkovito in v celoti izkoristi politični dialog, predviden v členu 8 sporazuma iz Cotonouja, pa tudi priročnik za spodbujanje in varstvo vseh človekovih pravic oseb LGBTI ter priloženih smernic, da bi prispevala k dekriminalizaciji homoseksualnosti, zmanjšanju nasilja in diskriminacije ter zaščiti zagovornikov človekovih pravic oseb LGBTI;

12. znova poziva Komisijo in Svet, naj v morebitnem prihodnjem sporazumu, ki bo nadomestil sporazum iz Cotonouja, omenita nediskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti;

13. poziva EU, naj izboljša obrambo in spodbujanje človekovih pravic v Ugandi, zlasti s ciljno usmerjeno podporo za organizacije civilne družbe in polnim izvajanjem smernic EU o zagovornikih človekovih pravic;

14. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, ugandskemu predsedniku, ugandskemu parlamentu ter Afriški uniji in njenim institucijam.